

156 574

СТАТУТИ НАРОДНЕ БАНКЕ

У БЕОГРАДУ

ШТАМПАРИЈА „ДОСИТИЈЕ ОБРАДОВИЋ“

ДИМИТРИЈА ГАВРИЛОВИЋА (ПРЕЂЕ АЦЕ М. СТАНОЈЕВИЋА)

Кнегиње Љубице улица број 6.

1913

Л. С. С.
292

Лука Ћеловић
БЕОГРАД

Luka Celović
BEOGRAD

ID=234893836

УНИВ. БИБЛИОТЕКА

И. Бр. 45302, 2

СТАТУТИ

НАРОДНЕ БАНКЕ

У БЕОГРАДУ

ШТАМПARIЈА „ДОСИТИЈЕ ОБРАДОВИЋ“

ДИМИТРИЈА ГАВРИЛОВИЋА (ПРЕЂЕ АЦЕ М. СТАНОЈЕВИЋА)

Кнегиње Љубице улица број 6.

1913

Handwritten text, possibly a signature or date, located at the top center of the page. The text is faint and difficult to decipher.

Лука Ћеловић
БЕОГРАД

Luka Ćelović
BEOGRAD

СТАТУТИ
НАРОДНЕ БАНКЕ

од 17. августа 1883.

СА

ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА

од 7. октобра 1885.

ОДСЕК ПРВИ

Установљење, целъ и трајање

Члан 1.

У смислу закона о Народној Банци од 6. јануара 1883. год. установљава се Српска Народна Банка.

Она је завод на акције.

Она стоји под нарочитим надзором државе (чл. 24. закона).

Члан 2.

Фирма њена гласи:

Привилегована Народна Банка Краљевине Србије.

Она се има протоколирати код београдског трговачког суда.

Фирму пуноважно потписује гувернер (или његов заступник) и један члан управе.

Потписи гувернера и чланова управе имају се депоновати код београдског трговачког суда и код Министарства Финансија.

Члан 3.

Народна Банка има своје главно седиште у Београду.

Филијале или агенције, било за све или само за неке гране своје радње, може она отворити и по другим местима у области Краљевине, а по претходном одобрењу владе Краљевске.

Најдаље за годину дана од почетка рада свога отвара она филијал или агенцију у Нишу.

Филијали или агенције протоколираће се код надлежних окружних судова.

Члан 4.

Трајање Народне Банке утврђено је одредбом члана 3-ћег закона на двадесет и пет година.

Оно се почиње рачунати од дана у који се Банка формално конституише.

Оно се може и преко поменутог рока продужити, али то само нарочитим законодавним решењем по предлогу владе и по молби коју управа Народне Банке поднесе, на основу одлуке донесене простом већином гласова на главном збору акционара.

Члан 5.

Банка престаје и пре рока о коме је напред реч, чим биланс њен покаже да губитци и штете прелазе половину акционарског капитала.

Иначе (то јест кад штета није прешла половину капитала) може Банка са својом радњом престати само онда кад на главном збору акционара најмање три четвртине акционара и који притежавају најмање половину од свих издатих акција, донесу одлуку, да се радња обустави и да се ликвидира, и кад на такву одлуку и влада Краљевска свој пристанак даде.

Члан 6.

Кад се реши да се предузме ликвидација, главни ће збор наименовати ликвидаторе, издати им пуномоћје и одредити им круг делања као и начин поступања.

Ликвидациони одбор дужан је да збор акционара сазивље сваке године те да му извештај о својој радњи поднесе.

Влада ће Краљевска ликвидаторима, које збор одреди, придодати свога комесара, а у осталом поступиће се по члану 26-ом закона о Народној Банци.

ОДСЕК ДРУГИ

Капитал, акције, резерва

Члан 7.

Капитал привилег. Народне Банке Краљевине Србије утврђен је за сада на двадесет милиона динара, а

подељен је у 40.000 акција, од којих свака гласи на 500 (пет стотина) динара.

Овај се капитал може и увећати кад то збор акционара реши а влада одобри.

Члан 8.

За почетак друштвене радње изнеће се на јаван упис прва серија од 20.000 акција.

Осталих 20.000 акција изнеће се, у једној, или у више серија подељене, на јаван упис тек пошто се акције прве серије потпуно уплате, и кад мимо тога Управа Народне Банке реши а влада одобри да се к издавању нових акција приступити може.

Прва серија издаће се по пуној номиналној вредности.

Остале се могу издавати по цени већој од номиналне вредности, али вишак од номиналне вредности има ићи на ојачање резервнога фонда.

Члан 9.

Сопственици акција од прве серије имају првенствено право, да од акција потоњих серија при њиховоме издавању узму онолико акција, колико имају од прве серије, а по цени по којој се оне друге акције издаду.

Члан 10.

Банка се има сматрати за конституисану чим се званичним актом министра народне привреде констатује, да је 20.000 акција уписано, и да је на њих извршена уплата прве четвртине номиналног капитала.

Члан 11.

Привремене акције издаће се чим се прва четвртина номиналног капитала уплати.

Привремена акција гласи на име.

Кад се цео капитал на који акција гласи (т. ј. 500 дин.) уплати, замениће се привремене акције правим акцијама, које гласе на доносиоца (au porteur).

Привремена акција пренаша се из својине једнога лица у својину другога писменим преносом на полеђини саме акције или и сваком другом формалношћу преноса, коју закон за пуноважну признаје. Но Народна Банка не узима на себе никакву одговорност односно вредности таквог преноса.

Права акција пренаша се из једне својине у другу простом предајом саме акције без икаквих других формалности.

Члан 12.

И привремене као и праве акције биће снабдевене купонима, који гласе на доносиоца.

Члан 13.

Акција је недељива, и Банка може само једно лице признавати за сопственика једне акције.

Члан 14.

Сваки акционар учествује у имању и добити Народне Банке према капиталу који у акцијама има.

За обвезе своје Народна Банка одговара целим својим имањем, а акционари само капиталом, који су на своје акције уплатили.

Члан 15.

Сваки акционар тим самим, што има акције Народне Банке, пристаје на статут њен и на одлуке које се у смислу закона и статута правилним путем донесу.

Члан 16.

Сваки уписник, односно сваки акционар дужан је да уплату положи тачно на рокове које обзнани Управа (а при установљавању Банке надлежни министар).

Ко не положи уплату на одређени рок дужан ће бити да на целу суму коју је уплатити ваљало, плати интерес од 8% од дана одређеног рока па до дана извршене уплате.

Ако уписник или акционар и поред обновљеног позива у новинама не положи уплате ни кроз два месеца од дана који је одређен био за уплату, онда он без ика-

квог даљег суђења губи право на све суме које је Банци на своју акцију већ уплатио. Управа ће банчина ту акцију прогласити за неважећу, на њено место издати и продати другу, а оне већ уплаћене суме узеће као ванредни приход у резервни фонд.

Члан 17.

Банка Народна има свој резервни фонд коме је целъ:

а) да покрије губитак на капиталу банчином, ако би каквог било;

б) да према потреби надокнади чисту добит банчину свакога полгођа тако, да се акционарима може дати 3% на име интереса на уложени капитал за свако полгође.

Резервни се фонд образује тиме, што се од чисте добити банчине, по одбитку свију трошкова и по одбитку сума нужних да се подмири акционарима 3% полугодишње узимље један део, но највише до 15%, те као резерва оставља на страну.

О резервноме се фонду има водити засебан рачун.

Капитал резервнога фонда има се уложити у сигурним вредностима. Бар једна четвртина треба да је уложена у српским државним облигацијама.

Кад резервни фонд достигне висину 20% уплаћенога капитала престаће се са оним одбијањем од чисте добити. А кад се фонд резервни накнадом губитка у капиталу или допуном интереса прописаного окрњи, предузеће се с нова одбијање извесног процента од чисте добити док овај опет не стигне висину од 20% уплаћеног капитала.

Приход од фонда резервнога има ићи у опште приходе банчине.

ОДСЕК ТРЕЋИ

Круг радње банчине

Члан 18.

Послови које Народна Банка по закону предузимати може јесу ови:

1. есконтовање и куповање меница, вараната од српских производа, разних трговинских вредности, упутница

српске државне благајне (bons du trésor) и државних купона;

2. куповање и продавање злата и сребра;

3. давања зајмова на залогу злата и сребра, као и на залогу српских државних облигација, ма које врсте (облигација, лоза, бонова и т. д.) као и облигација за које српска држава јемчи;

4. примање новаца и других вредности просто на чување;

5. примање новаца и других вредности на текући рачун, и с тим у свези издавање упутница или чекова;

6. посредовање при остваривању зајмова за рачун државе, округа, срезова, општина као и индустријских и трговачких предузећа земаљских;

7. наплаћивање и исплаћивање за рачун приватних лица, завода и корпорација (цркава, општина, еснафа и т. д.).

Осим ових послова, Банка може вршити дужност државног благајника, по условима које са владом закључи.

Члан 19.

Народној Банци није дозвољено да се упушта у берзанске шпекулације. Није јој дозвољено ни да се упушта у трговачке радње, осим оних које су у претходном члану изложене.

Забрањује јој се, да своје сопствене акције купује или да на њихову залогу зајмове даје.

Она не може узајмити нити давати зајмове на залогу непокретних добара, као и на залогу акција и облигација приватних друштава и не може имати никаквог учешћа било посредно било непосредно у индустријским предузећима.

Она не може прибављати више непокретног имања него колико јој је за саму радњу њену прѐко потребно.

Но ако тражење банчино дође у опасност, онда се оно може обезбедити и покретним и непокретним имањем дужника. У том случају може Банка ради свога намирања и купити то имање, само ће се после старати,

да га што скорије препрода, тако како ће се што више очувати од штете.

Члан 20.

Висину интереса, по коме Банка есконтује менице или иначе зајмове по разним родовима својих послова даје, одређује и обзнањује, путем званичних новина, од времена на време, управа Народне Банке.

Члан 21.

Поједине услове под којима Банка разне зајмове чини и издатке своје врши прописале Управа нарочитим правилима по претходном одобрењу истих од стране министра народне привреде.

Члан 22.

Банка ће примати на есконтовање само оне менице које поред других исправности, што се законом прописане форме и плаћености таксене марке тиче, имају најмање три сигурна потписа, која представљају неку стварну вредност, и гласе по наредби, а на време не дуже од деведесет и два дана.

Но трговачке менице и само са два потписа могу се примати на есконтовање у извесним случајевима и под извесним условима које ће Управа Народне Банке, по одобрењу министра народне привреде, прописати.

Члан 23.

На куповање и есконтовање благајничких бонова државних, и на давање зајмова на залогу ових артија, не сме се никад више употребити од 30% уплаћеног капитала акционарског.

Благајнички бонови државни, које Банка купује или есконтује, не смеју имати до рока исплате више од 92 дана.

Члан 24.

На залогу државних обвезница и обвезница за које српска држава јемчи, као и на залогу благајничких бо-

нова државних са роком дужим од 92 дана, Банка може давати зајмове највише до 75⁰/₁₀₀ од њихове цене на берзи или у чаршији. И ова се врста зајмова може давати највише на три месеца.

Члан 25.

Банка Народна има искључиву повластицу да издаје банкноте.

Облик банкнота, текст њихов, начин контролисања њихове израде, начин емисије и количину сваке поједине категорије законом дозвољене, одређује Управа Народне Банке у споразуму с владом Краљевом тако, да се без формалнога сагласија министра народне привреде у том погледу не може ништа предузимати.

Члан 26.

Банка је дужна да банкноте размени по пуној њиховој номиналној вредности у звечећи новац чим се то од ње захте, у смислу чл. 11. закона о Народној Банци.

На главној каси Банке у Београду размена се та има извршити без икаква одлагања у часовима званичног рада.

На касама код филијала или агенција размена се та може одложити само за оно кратко време колико је нужно да се телеграмом захтевани звечећи новац са најближе веће касе дотичном филијалу или агенцији донесе.

Члан 27.

Банкноте које се у течај пуне треба да су осигуране златом односно сребром и другим вредностима трговачким и финансијским, које се лако и сигурно могу претворити у злато односно у сребро, а на име: меницама есконтованим са роком који не прелази 92 дана а снабденим са најмање два сигурна потписа; меницама повученим на стране пијаце (девизе); еспапницама (варантима) с кратким роковима; државним благајничким боновима (*bons du trésor*), купонима државних и других јавних зајмова, којима рок није дужи од 92 дана; об-

везницама државним примљеним у залогу по вредности која не прелази 75% њихове цене на пијаци.

Банка неће моћи никад пустити у течај више банкнота него два и по пута колико злата односно сребра у касама својима има. При томе злато може бити замењено сребром највише за четвртину.

Члан 28.

Банка може применити и чекове за располагање од стране приватних или државе с оним депозитима њиховим који се код Банке налазе или с онима сумама на које им је она кредите отворила.

ОДСЕК ЧЕТВРТИ

О управи

Члан 29.

Управу Српске Народне Банке води управни одбор на челу којег стоји гувернер.

О гувернеру

Члан 30.

Гувернера поставља и разрешава указом Краљ на предлог министра народне привреде.

Управни одбор бира три кандидата које предлаже министру народне привреде ради даљег избора и потврде.

Члан 31.

Гувернер мора бити српски поданик, који је као такав најмање 7 година у Србији провео. Он мора стално становати у месту где је главно седиште Банке.

Члан 32.

Гувернер се бира сваке пете године. Избор може пасти на једно исто лице.

При самом избору управни одбор одређује му плату.

Члан 33.

Ако се за гувернера избере државни званичник он задржава сва права чиновника, и године службе проведене у Банци рачунају му се као године проведене у служби државној.

Члан 34.

Кад је гувернер привремено спречен, било болешћу било каквим другим узроцима, да своју дужност врши, заступа га један од чланова управног одбора, којег сâм одбор из своје средине избере и који носи назив вице-гувернера.

Члан 35.

Гувернер не сме бити члан управе ни једнога другог кредитног завода.

Пре него што ступи у дужност, гувернер треба да код Народне Банке положи у депозит 50 акција Српске Народне Банке на име кауције.

Члан 36.

Дужности гувернера Банке ове су:

1. он председава у седницама управног одбора односно главног одбора и скупа акционара;

2. он извршује одлуке управног одбора односно главног одбора и скупа акционара, ако су закону о Банци, статутима овим и у опште законима земаљским саобразне,

3. он подноси главном скупу акционара рачуне које управни одбор према књигама и документима радње банчине спрема а надзорни одбор одобри;

4. он води надзор, да се по свима правцима закон о Народној Банци, статуту њени као и прописи за вршење појединих грана радње тачно врше;

5. он потписује, извршујући одлуке управног одбора, све уговоре, све погодбе и сва акта, као и у опште кореспонденцију с владом и властима земаљским;

6. он има право да обустави извршење сваке одлуке управног одбора за коју налази да је противна за-

конима земаљским, интересима Народне Банке или интересима земаљским. Но у том случају дужан је одмах ствар доставити до знања влади Краљевој и очекивати даље њена решења.

Ако влада не донесе никакво решење у року од 15 дана кад јој је ствар од гувернера званично саопштена, одлука се управног одбора, ако овај сâм од ње не одустане, мора извршити.

О управном одбору

Члан 37.

Чланова управног одбора има дванаест.

Њих бира главни скуп акционара на четири године.

Може бити изабран за члана управног одбора само онај акционар, који је српски грађанин најмање 7 година, који стално у месту главног седишта Народне Банке станује, и који положи 40 акција у депозит Српске Народне Банке на име кауције. Ова се одредба за трајања концесије банчине не може мењати.

Члан 38.

После прве, друге и треће године радње банчине, од 12 чланова управног одбора, одступиће свагда по тројица на које коцка падне, па ће се предузети избор за попуњење та три места.

После четврте године одступиће последња три члана и попуниће се и њихова места избором. Доцније одступаће свагда она три члана, који су четири године потпуно одслужили.

Изабрати се могу поново чланови који одступају.

Члан 39.

Члан, који се избере да ступи на место члана који је умро или дао оставку, остаће чланом само оно време које је имао по правилу да одслужи умрли или одступивши члан.

Члан 40.

Ако се број чланова управног одбора преко године толико смањи, да се банчини послови са заосталим члановима не би могли тачно отправљати, онда ће се најнужнији број попунити оним акционарима, који су на последњем главном скупу имали највише гласова после изабраних.

Ова попуна вредиће до састанка првог главног збора акционара.

Члан 41.

Дужности управног одбора ово су:

1. он разматра и решава сва питања, која се тичу банчине радње и њених односа према другим лицима, осим оних питања која су већ расправљена и решена самим законом или и правилима (статутима) банчиним;

2. он одређује колики је интерес за дисконтовање меница и за наплаћивање по разним зајмовима;

3. он одређује колики ће се део од новаца који су на расположењу употребити на коју грану радње а у границама напред (у одсеку о пословима банчиним) изложеним;

4. он поставља и отпушта званичнике Народне Банке, одређује им плату, као и величину кауције, ако се каква тражи;

5. он издаје пуномоћија за послове, који се за Банку Народну а ван њеног главног седишта свршити имају;

6. он одређује она лица, која ће својим потписима давати признанице на примљене вредности код Банке;

7. он решава хоће ли се парнице водити или поравнања предузети;

8. он спрема за главни скуп акционара тачан извештај о радњи банчиној и о биланцу њеном.

Члан 42.

Одбор управни не може решавати пуноважно ако (мимо гувернера односно вице-гувернера) није присутно бар шест чланова.

Одлуке доноси простом већином гласова.

У случају једнаке поделе решава глас председника.

Члан 43.

Управни се одбор састаје редовно свакога месеца једанпут, а иначе кад год га председник (гувернер или његов заступник) позове, или кад то два члана управе захтевају.

О свакој седници водиће се протокол, у који ће се бележити укратко предмет дискусије и решења и кратки разлози за таква решења. Протокол ће потписати присутни чланови.

Члан 44.

За сваки састанак присутни чланови добијају марке присутности према којима ће се на концу године припадајућа тантијема поделити. За дежурство члановима се плаћа најмање по 10 динара дневно.

О надзорном одбору

Члан 45.

Поред управног одбора постојаће и надзорни одбор. Он се састоји из седам чланова.

Бира их главни скуп акционара на пет година између оних акционара, који станују на месту главног седишта банчиног, а имају најмање петнаест акција које морају депоновати код Банке као своју сопственост.

Члан 46.

За прве три године одступа сваке године по један члан, а за следеће две године по два члана надзорног одбора.

За прве четири године решава коцка ко да одступи, а после одступају најстарији по служби чланови. Одступајући чланови могу поново бити изабрани.

Члан 47.

Ако се број чланова надзорног одбора преко године толико смањи, да се послови са заосталим члановима не могу тачно вршити, поступиће се по чл. 40.

Члан 48.

Надзорни одбор бира између својих чланова једног за председника а једног за потпредседника.

Он се састаје бар једанпут сваког месеца у стану Народне Банке ради вршења свог задатка.

Он не може доносити одлуке ако бар четири члана заједно с председавајућим нису на састанку.

Одлуке се доносе простом вишином гласова. При једнакој подели решава страна на којој је председавајући.

Члан 49.

Задатак је надзорног одбора:

1. да прегледа књиговодство;
2. да прегледа протоколе о радњи управног одбора;
3. да прегледа и одобрава састављени од стране управног одбора годишњи буџет трошкова Народне Банке, као и сваки други ванредни издатак, који би се у течају године појавио;
4. да прегледа биланс, који му по књигама управни одбор поднесе, и да га, ако је уредан, одобри;
5. да о овоме свом прегледу поднесе извештај главном скупу акционара;
6. да прегледа одлуке које управни одбор донесе о промени интереса есконтног и зајмодавног као и о промени количине капитала, који се на коју грану радње употребити има;
7. да од времена на време држи ревизију над касама звечећег новца и банкнота и над депозитима, и да о тима повременим прегледима главном скупу акционара извештај поднесе.

Члан 50.

Чланови надзорног одбора имају на име награде за свој труд дијурну од 10 динара.

О главном одбору

Члан 51.

Гувернер, чланови управног одбора и чланови надзорног одбора сви скупа састављају главни одбор за управу Народном Банком.

Члан 52.

Овај се одбор под председништвом гувернера састаје најмање свака два месеца по једанпут, да прегледа опште стање завода и његових послова.

Кад год се деси несугласица између назора и одлука управног одбора и одбора надзорног, главни се одбор на позив гувернера састаје те питање с нова разматра и коначно о њему решава.

Члан 53.

Главни одбор коначно утврђује и подноси предлог скупу акционара за поделу добити.

Он одређује, на предлог управног одбора, правила унутрашњег рада Народне Банке.

Он решава где има да се филијали или агенције отворе и у опште како да се они организују.

Он решава у границама закона о свему што се издавања банкнота тиче.

Он бира чланове есконтног одбора.

Члан 54.

За свако решавање у главном одбору Народне Банке изискује се да је присутан бар онолики број чланова управног и надзорног одбора, колики је у њиховим посебним седницама потребан за пуноважно решавање.

Одлуке се доносе простом већином гласова. У случају једнаке поделе гласова решава глас председника.

О есконтном одбору

Члан 55.

Чланова есконтног одбора има девет.

Њих бира главни одбор Народне Банке на три године.

Сваки члан есконтног одбора треба да положи на име кауције по 10 акција Народне Банке.

Члан 56.

Одбор есконтни подељен је у три одсека, у сваком има по три члана.

Сваком одсеку председава један члан управног одбора. Ови одсеци врше преглед есконтне способности меница и других вредности, које су Банци на есконт или иначе рад зајма поднесене.

Члан 57.

У есконтном одбору решава се вишином гласова, како се и по осталим одборима управе банчине решава.

Члан 58.

За сваки састанак по овом послу дају се члановима есконтног одбора марке (белеге), које им се на крају године исплаћују сумом какву кад главни одбор одреди, но не већом од 10 динара за сваки састанак.

Члан 59.

Сваке године одступају по три члана есконтног одбора.

Прве и друге године решава коцка, а за тим одступају по служби најстарији чланови.

Иста се лица могу и више пута узастопце бирати.

Члан 60.

Часницима банчиним, који одступају: гувернеру, члановима управног, надзорног, и есконтног одбора, могу се депоноване акције код банке издати тек пошто главни збор акционара одобри биланц.

ОДСЕК ПЕТИ

О главном збору

Члан 61.

Главни збор представља целокупност акционара.

Одлуке главног акционарског збора, које су сагласно закону и статутима донесене, обавезне су и за оне акционаре који на скупу нису присуствовали.

Члан 62.

На главном збору акционара може учествовати сваки онај акционар, који има најмање пет акција.

Такав акционар може се дати на збору и представити нарочитим овлашћеником, но свагда само преко некога, који је такођер акционар Народне Банке. Но нико не може заступати више од једног акционара.

Друштва, заводи, општине, корпорације, које притежавају акције Народне Банке, могу се дати на збору представити и преко пуномоћника, који сам није акционар.

Малолетнике и масе пуноважно представљају на збору акционарском тупори односно стараоци њихови.

Пуномоћија и у опште докази да неко има право да учествује на главном збору акционара имају се предати управи банчиној, њеним филијалима или агенцијама најмање десет дана пре дана у који се збор отвара.

Члан 63.

Да главни збор акционара може радити треба да је на њему лично присутних најмање 100 акционара, који скупа имају најмање трећину од свих издатих акција.

Ако се на заказани дан довољни број акционара не јави, онда ће се скуп одложити за пуна три дана, а четврти дан држаће се збор са онолико акционара колико их дошло буде.

У којима се случајевима од овога правила одступа, казато је у члановима 68. и 69. овога одсека.

Члан 64.

Главни збор акционара држи се редовно сваке године најдаље у априлу.

Ванредно се може састати кад год управни одбор за нужно нађе.

Он се мора сазвати кад год надзорни одбор то тражи, или и кад најмање четрдесет акционара, који имају право гласа на збору и који депонују 2000 акција, то захтевали буду писменом изјавом упућеном гувернеру Банке.

Члан 65.

Главни збор сазивље гувернер обзнаном у званичним „Српским Новинама.“

Прва обзнана треба да је штампана најмање тридесет дана пре дана у који ће се скуп држати.

У обзнани треба да се означи и дневни ред скупа, и цел његова, место и време састанка, као и место на коме имају у депозит предати акције они који на њему желе учествовати.

Члан 66.

Главни збор решава:

1. о предметима, који су обзнаном управе Народне Банке заказани да ће на дневном реду бити;

2. о предлозима, који су најмање пет акционара, који имају право гласа, потписали и на десет дана пред састанак збора управи на знање поднели;

3. о годишњем биланцу, који управни одбор подноси по истеку године, о одобрењу које се управном одбору има дати о радњи његовој и о подели добити;

4. о избору чланова управног и надзорног одбора.

Ако се на збору реши, да се неки предлог изнесе на дневни ред на идућем збору, управа ће бити дужна то учинити.

Члан 67.

Одлуке се доносе простом већином гласова.

Ако је подела гласова једнака, онда је предлог о коме је реч, одбачен.

Члан 68.

Избори часника банчних на главноме збору бивају свагда тајним гласањем. Тако исто и збацивање њихово. Но за ово треба да даде гласа најмање две трећине присутних акционара а који имају најмање половину од заступљених акција.

О осталим предметима гласање може бити јавно и поименично.

Члан 69.

Кад се хоће у статутима банчним да предузме нека измена или допуна, треба да се она обзнаном јави на дневни ред.

Сматраће се да је предложена измена или допуна усвојена кад је на збору заступљено најмање једна четвртина издатих акција и кад је за предложену измену или допуну добивено најмање две трећине гласова.

Разуме се, да свака измена или допуна у статутима вреди, тек пошто од министра народне привреде добије формалну потврду.

Члан 70.

На главном скупу дају право гласа:

5	акција	на	1	глас
15	„	„	2	гласа
25	„	„	3	„
35	„	„	4	„
50	„	„	5	гласова
75	„	„	6	„
100	„	„	7	„

Сваких 20 акција преко сто дају права на један глас више.

Но нико не може имати више од тридесет гласова ма колики број акција притежавао.

ОДСЕК ШЕСТИ

О биланцу и подели

Члан 71.

На дан 30. јуна и 31. децембра сваке године управни одбор утврђује биланц полугодишње, односно годишње радње.

У року од следећих 30 дана одбор управни дужан је да биланц преда надзорноме одбору на преглед.

Надзорни одбор дужан је да у року најдаље од 30 дана кад је примио биланц, писмено на протокол стави: налази ли да је биланц исправан или не, и према томе подноси у своје време главном збору акционара свој извештај.

Главни збор акционара, одлуком, која је донесена већином гласова, прима к знању биланц и одобрава га

или одређује нарочити одбор ван чланова управе банчине да га прегледа.

Члан 72.

При прављењу биланца има се управни одбор придржавати ових правила:

1. Облигације државне и разни ефекти, које банчина каса има као друштвено имање, ваља да се ставе у рачун по вредности по којој се на пијаци новчаној онога дана, у који се биланц прави, продати могу.

2. Сви годишњи текући трошкови банчине управе, као и амортизовање и овештавање (абање) банчиног непокретног имања, треба да се ставе у расход.

Кад се актива прорачуна по правој њеној вредности и кад се сви трошкови одбију, оно што остане чиста је добит банчина.

Члан 73.

Од чисте добити има се пре свега издати акционарима на име интереса по 6⁰/₁₀₀ годишње.

Од онога што преко тога остане одвајаће се 15⁰/₁₀₀ за резервни фонд док овај не достигне висину од 20⁰/₁₀₀ друштвеног уплаћеног капитала.

За овим ће се узети 10⁰/₁₀₀ од онога првог преостанка за поделу награде у корист: управног одбора рачунајући ту и гувернера 6⁰/₁₀₀, надзорног одбора 1·5⁰/₁₀₀ и чиновника 2·5⁰/₁₀₀.

Од онога што и преко тога остане даће се државној каси 20⁰/₁₀₀ а превишак поделити међу акционаре као дивиденда.

Члан 74.

Ако чиста добит од радње годишње није толика да акционарима намири 6⁰/₁₀₀ годишње интереса на уплаћени капитал, узеће се из резервног фонда потребна сума те да им се 6⁰/₁₀₀ измири.

Члан 75.

Интерес и дивиденда, коју акционар не дигне за пет година од кад је за исплату оглашена у званичним

новинама, припада половином државној каси а половином резервноме фонду Народне Банке.

Члан 76.

Биланц и рачун добити и штете штампаће се у званичним новинама, и у другим у које их управни одбор пошље.

Ваља да се штампају најмање 10 дана пре дана одређеног за главни збор акционара.

Годишњи биланц треба да се штампа још и у засебним књижицама заједно с извештајем управног и надзорног одбора о радњи банчиној, па да се разда акционарима на главном збору.

Члан 77.

Управа је дужна да најмање сваког месеца штампа у званичним новинама преглед своје активе и пасиве.

Она ће дужна бити и министру народне привреде подносити сваког месеца преглед о стању и радњи својој.

ОДСЕК СЕДМИ

О државном надзору

Члан 78.

Надзорно право државно над Банком влада Краљева врши преко нарочитог комесара.

Комесара поставља Краљ указом на предлог министра народне привреде, којим му се уједно одређује и ранг и годишња плата.

Комесар је државни чиновник, но плата његова пада на терет Народне Банке.

Члан 79.

Комесару је владином дужност:

1. да присуствује с гласом саветодавним свима седницама управног као и главног одбора банчиног, те да се увери да ли су одлуке и радње њихове саобразне закону о Банци и статутима њеним;

2. да присуствује при редовном прегледању каса и рачунских књига банчиних, а и сѐм да предузимље ванредне прегледе каса и рачуна;

3. да нарочито контролује колико су банкнота касе примиле и колико у саобраћај издале, као и да ли су оне покривене сигурним вредностима које се лако у зечећи новац претворити могу, како закон прописује;

4. да заступа владу и на главним скуповима акционара.

Кад год би нашао да је нека одлука, било управних органа, било главног збора, противна законима, или статутима, или и интересима земаљским, комесар има право и дужност, да извршење таквих одлука обустави, док не поднесе извештај министру народне привреде и док од овога не дође решење. Министар треба да изда решење најдаље у року од 15 дана од кад му је ствар достављена, а ако у том року не донесе, онда се одлука може извршити.

Члан 80.

Да би својим задатцима одговорити могао, комесар владин има право тражити објашњења од органа банчиних по предмету своје дужности, и ти органи дужни ће бити да му их по своме најбољем знању дају.

Члан 81.

У случају да је комесар спречен да врши своју дужност, министар народне привреде наименоваће му привременог заступника.

ОДСЕК ОСМИ

Опште одредбе

Члан 82.

Народна Банка није дужна давати приватним лицима извештаја о стању кредита и рачуна лица, која с Банком рачуна имају.

Тако исто није дужна давати објашњења и побуде кад одбија тражене есконте, зајмове или кредите у опште.

Члан 83.

За изгубљене или упропашћене банкноте неће се издавати друге. Код њих судској амортизацији (уништењу) нема места.

У осталом за поједине комаде од поцепане или полуизгореле банкноте даваће Банка сразмерну накнаду према правилима која ће о томе по одобрењу владе издати.

Члан 84.

Привилегована Народна Банка Краљевине Србије има не само сва права, која јој нарочитим одредбама даје закон о Народној Банци од 6. јануара 1883. са његовим изменама и допунама од 23. септембра 1885. године, него и сва она права која се по законима од 24. септембра 1871. и од 10. јануара 1879. године кредитним заводима могу дати, а која се Народној Банци овим и дају.

